

Posudek na bakalářskou práci Zuzany Dudové

Obraz mnichovské dohody ve vybraných švédských denících

Při posuzování této bakalářské práce je třeba hodnotit odděleně její jednotlivé aspekty: Pokud se týká heuristické základny, pak lze konstatovat, že pro účely bakalářské práce je vysoce nadstandardní. Autorka využila svého studijního pobytu v Lundu k tomu, aby prostudovala švédský tisk z doby zářijové krize roku 1938, dále pracovala zejména s literaturou švédské provenience k širším aspektům zvoleného tématu a svůj výzkum ještě doplnila o zprávy československého vyslance ve Stockholmu uložené v Archivu ministerstva zahraničních věcí ČR. Potud tedy jen samá chvála.

Poněkud krkolomně však už působí zdůvodnění výběru tématu, podle něhož autorka hledala v moderních švédských dějinách „nějaký bližší vztah k České republice“ a našla jej tam, kde „se zdejší události, potažmo události v Československé republice, staly takřka (sic) mezinárodně sledovanými“ (s. 4). Onen „bližší vztah“ tedy sledovala na tom, co vybrané švédské deníky (*Dagens Nyheter*, *Aftonbladet* a *Skånska Dagbladet*) napsaly o sudetské krizi a mnichovské dohodě. Programově se navíc vyhnula reflexi mezinárodních jednání a svůj zájem zúžila na události v Československu v období od Hitlerova projevu na sjezdu NSDAP v Norimberku 12. září do prvních dnů po mnichovské schůzce. (Přitom na s. 37 autorka sama poukazuje na poměr zájmu švédského tisku o události v Československu v porovnání s mezinárodní situací: „I když nebyly dílčí události v Československu nikdy opomíjeny, stala se stanoviska západních mocností a jejich interakce s Třetí říší pro deníky zajímavějším tématem.“)

Musím bohužel konstatovat, že na takovéto zúžení tématu oproti původnímu projektu práce jsem měl minimální vliv. Pravda, byl jsem informován emailem o autorčině rozhodnutí – konzultovaném s některým z našich kolegů na univerzitě v Lundu – soustředit se na švédský tisk. Očekával jsem však, že autorčin výzkum zahrne delší časové období (jako milníky by se nabízely květnová mobilizace a definitivní vyhraničení okleštěného Československa), rozhodně nepomine mezinárodní jednání o Československu a konečně bude důkladně vztažen buď ke směřování švédské zahraniční politiky, nebo k situaci ve švédské společnosti, případně k jinému nosnému tématu. Bohužel se tak nestalo (kapitola *Reflexe švédské zahraniční politiky* na s. 30-34 je sice zajímavá, ale s předchozím textem prakticky nesouvisí), a tak autorčino hlavní zjištění zní, že tři vybrané švédské deníky reflektovaly události v Československu ve vybraných třech týdnech dosti obšírně, i když s různými akcenty, že i švédská společnost měla obavu z války (předzásobovala se potravinami apod.) a že si přála

zachování švédské neutrality. Oceňuji, že autorka hledala historické příčiny oněch různých akcentů v komentářích tří deníků, ovšem kvitoval bych je mnohem více, pokud bych si tyto pasáže také mohl přečíst – absence stránek 8 a 9 mi to znemožnila v případě *Aftonbladet* a částečně též *Dagens Nyheter* (tyto dvě stránky přitom při celkovém počtu 37 stran textu prezentují nemalou část řídké řádkované práce).

Po metodologické stránce oceňuji, že autorka nepřikládá tisku větší význam, než ve skutečnosti má – tj. že skutečně není dostatečným pramenem pro analýzu nálad a postojů společnosti, nýbrž že je spíše ovlivňuje (s. 7). Na jiném místě mi však není jasné, z čeho Z. Dudová dovozuje, že ze „strachu se Švédové vzpamatovali po Mnichovu poměrně rychle“ a že „přes jisté výkyvy a ohrožení zůstala i jejich neutralita (a ostatně sebevědomí) nezměněna“ (s. 29). Toto z tisku vyvodit nelze a každopádně na tomto místě chybí jakýkoli odkaz. Z dílčích zjištění pak musím potvrdit, že se jmény (a ovšem i s prepisováním jejich zkomolenin...) bývá svízelné, jak sama autorka nechtěně potvrzuje na s. 11, kde uvádí, že švédské deníky citovaly jméno československého premiéra ‘jako „Sivory“, někdy dokonce jako „Sivory“...’

Podtrženo a sečteno: z koncepce, ani z tematického vymezení autorčiny bakalářské práce rozhodně nejsem nadšen a domnívám se, že jde spíše o téma pro práci seminární (pro studenta či studentku, je(n)ž by měl(a) možnost studovat v některé z dobře vybavených švédských knihoven). Především vzhledem k onomu nadstandardnímu heuristickému úsilí a také velmi solidní stylistické úrovni textu nicméně doporučuji bakalářskou práci Zuzany Dudové k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako dobrou, v případě brilantně zvládnuté obhajoby snad velmi dobrou.

V Praze dne 14. 6. 2005

